T084 TKL 2 (51) 1509 Luận Đại Trí Độ-Giải Thích Phẩm 31-Diệt Trừ Tranh Chấp

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 56 1

GIAÛI THÍCH PHAÅM BA MÖÔI MOÁT: DIEÄT TRÖØ TRANH CHAÁP

KINH: Baáy giôø Thích-ñeà-hoaøn nhôn baïch Phaät raèng: Baïch ñöùc Theá Toân! Raát kyø laï, hy höõu! Caùc Boà-taùt ma-ha-taùt töø Baùt-nhaõ Ba-la-maät, nghe, thoï trì, thaân caän, ñoïc tuïng, vì ngöôøi khaùc noùi, nhôù nghó ñuùng maø ñöôïc coâng ñöùc ñôøi nay nhö vaäy, cuõng thaønh töïu chuùng sinh, tònh quoác ñoä Phaät, töø moät coõi Phaät ñeán moät coõi Phaät cuùng döôøng chö Phaät, ñoà cuùng döôøng theo yù muoán lieàn coù, theo Phaät nghe phaùp, cho ñeán khi chöùng ñöôïc Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc troïn khoâng giöõa chöøng queân maát; cuõng ñöôïc nhaø thaønh töïu, meï thaønh töïu, sinh thaønh töïu, quyeán thuoäc thaønh töïu, töôùng maïo thaønh töïu, aùnh saùng thaønh töïu, maét thaønh töïu, tai thaønh töïu, Tam-muoäi thaønh töïu, Ñaø-la-ni thaønh töïu. Vò Boà-taùt aáy duøng söùc phöông tieän bieán thaân nhö Phaät, töø moät nöôùc Phaät ñeán moät nöôùc Phaät ñeán nôi naøo khoâng coù Phaät thì taùn thaùn Thí Ba-la-maät cho ñeán Baùt-nhaõ Ba-la-maät; taùn thaùn Boán thieàn, Boán taâm voâ löôïng, Boán ñònh voâ saéc; taùn thaùn Boán nieäm xöù cho ñeán Möôøi taùm phaùp khoâng chung; duøng söùc phöông tieän thuyeát phaùp, laáy phaùp ba thöøa ñoä thoaùt chuùng sinh, ñoù laø Thanh-vaên, Bích-chi Phaät vaø Phaät thöøa. Baïch ñöùc Theá Toân! Khoaùi thay, hy höõu! Thoï trì Baùt-nhaõ Ba-la-maät laø ñaõ nhieáp heát naêm Ba-la-maät vaø möôøi taùm phaùp khoâng chung, cuõng thu nhieáp quaû Tu-ñaø-hoaøn cho ñeán quaû A-la-haùn, ñaïo Bích-chi Phaät, Phaät ñaïo, Nhaát thieát trí, Trí nhaát thieát chuûng. Phaät baûo Thích-ñeà-hoaøn nhôn: Ñuùng vaäy, ñuùng vaäy! Kieàu-thi-ca! Thoï trì Baùt-nhaõ Ba-la-maät aáy laø ñaõ nhieáp heát naêm Ba-la-maät cho ñeán Trí nhaát thieát chuûng. Laïi nöõa, Kieàu-thi-ca! Ñoái vôùi Baùt-nhaõ Ba-la-maät aáy thoï trì, thaân caän, ñoïc tuïng, vì ngöôøi khaùc noùi, nhôù nghó ñuùng thì thieän nam töû, thieän nöõ nhaân aáy ñöôïc coâng ñöùc ñôøi nay, oâng haõy nhaát taâm laéng nghe! Thích-ñeà-hoaøn nhôn thöa: Daï, baïch ñöùc Theá Toân! Con xin thoï giaùo! Phaät baûo Thích-ñeà-hoaøn nhôn: Kieàu-thi-ca! Neáu coù ngöôøi ngoaïi ñaïo, Phaïm-chí, hoaëc ma, hoaëc ma daân, hoaëc ngöôøi taêng thöôïng maïn, muoán laøm sai traùi, phaù haïi taâm Baùt-nhaõ Ba-la-maät cuûa Boà-taùt, caùc ngöôøi aáy vöøa sinh taâm ñoù thì töùc thôøi dieät maát, khoâng theå toaïi nguyeän. Vì sao? Kieàu-thi-ca! Vì Boà-taùt aáy suoát ñôøi tu Thí Ba-la-maät, tu Giôùi, Nhaãn, Taán, Thieàn, Baùt-nhaõ Ba-la-maät. Vì chuùng sinh tham lam laâu daøi, giaønh giöït neân Boà-taùt boû heát vaät trong ngoaøi, an laäp chuùng sinh nôi Thí Ba-la-maät;

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 56 2

vì chuùng sinh ñeâm daøi phaù giôùi laâu daøi neân Boà-taùt boû heát phaùp trong ngoaøi, an laäp chuùng sinh nôi giôùi; vì chuùng sinh ñaáu tranh laâu daøi neân

Boà-taùt boû heát phaùp trong ngoaøi, an laäp chuùng sinh nôi nhaãn nhuïc; vì chuùng sinh bieáng nhaùc laâu daøi neân Boà-taùt boû heát phaùp trong ngoaøi, an laäp chuùng sinh nôi tinh taán; vì chuùng sinh loaïn taâm laâu daøi neân Boà-taùt boû heát vaät trong ngoaøi, an laäp chuùng sinh nôi thieàn ñònh; vì chuùng sinh ngu si laâu daøi neân Boà-taùt boû heát vaät trong ngoaøi, an laäp chuùng sinh nôi Baùt-nhaõ Ba-la-maät; vì chuùng sinh bò aùi kieát laâu daøi phaûi löu chuyeån sinh töû, Boà-taùt duøng söùc phöông tieän, döùt aùi kieát cho chuùng sinh maø an laäp hoï nôi Boán thieàn, Boán taâm voâ löôïng, Boán ñònh voâ saéc, Boán nieäm xöù cho ñeán Taùm Thaùnh ñaïo phaàn, Tam muoäi khoâng, voâ töôùng, voâ taùc, an laäp chuùng sinh nôi quaû Tu-ñaø-hoaøn cho ñeán quaû A-la-haùn, ñaïo Bích-chi Phaät, Phaät ñaïo. Kieàu-thi-ca! AÁy laø Boà-taùt ma-ha-taùt tu Baùt-nhaõ Ba-la-maät ñöôïc coâng ñöùc ñôøi nay. Coâng ñöùc ñôøi sau laø ñöôïc Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc, Boà-taùt chuyeån Phaùp luaân, khi sôû nguyeän ñaõ maõn vaøo Voâ-dö Nieát-baøn. Kieàu-thi-ca! AÁy laø coâng ñöùc ñôøi sau cuûa Boà-taùt ma-ha-taùt. Laïi nöõa, Kieàu-thi-ca! Thieän nam töû, thieän nöõ nhaân aáy ñoái vôùi Baùt- nhaõ Ba-la-maät hoaëc nghe, thoï trì, thaân caän, ñoïc tuïng, vì ngöôøi khaùc noùi, nhôù nghó ñuùng thì nôi vò aáy ôû, ma hoaëc ma daân, hoaëc ngoaïi ñaïo, Phaïm- chí, ngöôøi taêng thöôïng maïn, muoán khinh cheâ vaán naïn, phaù hoaïi Baùt-nhaõ Ba-la-maät troïn khoâng thaønh ñöôïc, taâm aùc cuûa ngöôøi kia chuyeån dieät maø coâng ñöùc chuyeån taêng; nhôø nghe Baùt-nhaõ Ba-la-maät neân daàn daàn laáy ñaïo ba thöøa, döùt heát caùc khoå. Ví nhö coù moät vò thuoác teân laø Ma-kyø, coù con raén ñoùi ñi kieám aên, thaáy con truøng muoán baét aên, truøng chaïy ñeán choã thuoác, vì söùc hôi thuoác neân raén khoâng theå tieán ñeán ñöôïc, lieàn boû ñi. Vì sao? Vì söùc thuoác maïnh hôn raén ñoäc. Kieàu-thi-ca! Thuoác Ma-kyø coù söùc nhö vaäy. Thieän nam töû, thieän nöõ nhaân aáy ñoái vôùi Baùt-nhaõ Ba-la-maät hoaëc thoï trì, thaân caän, ñoïc tuïng, vì ngöôøi khaùc noùi, nhôù nghó ñuùng, neáu coù ngöôøi muoán caùc söï ñaáu tranh noåi leân, neân ñeán phaù hoaïi, vì oai löïc cuûa Baùt-nhaõ Ba-la-maät, heã noåi leân ôû ñaâu lieàn dieät ôû ñoù, ngöôøi kia lieàn sinh thieän taâm, taêng tröôûng coâng ñöùc. Vì sao? Vì Baùt-nhaõ Ba-la-maät hay dieät caùc söï ñaáu tranh roái loaïn. Ñoù laø nhöõng phaùp gì? Ñoù laø daâm, noä, si,voâ minh cho ñeán ñaïi khoå tuï vaø caùc caùi, kieát, söû, trieàn, chaáp ngaõ, chaáp nhaân, chaáp chuùng sinh, chaáp ñoaïn, chaáp thöôøng, chaáp nhô, chaáp saïch, chaáp coù, chaáp khoâng; taát caû caùc chaáp nhö vaäy vaø xan tham, phaïm giôùi, saân nhueá, giaûi ñaõi, loaïn yù, voâ trí, töôûng thöôøng, töôûng vui, töôûng tònh, töôûng

ngaõ, caùc aùi haønh nhö vaäy. Hoaëc chaáp saéc, chaáp thoï, töôûng, haønh, thöùc, chaáp Thí Ba-la-maät, Giôùi Ba-la-maät, Nhaãn Ba-la-maät, Taán Ba-la-maät, Thieàn Ba-la-maät, Baùt-nhaõ Ba-la-maät, chaáp noäi khoâng, ngoaïi khoâng, noäi ngoaïi khoâng cho ñeán voâ phaùp höõu phaùp khoâng, chaáp Boán nieäm xöù cho ñeán Möôøi taùm phaùp khoâng chung, chaáp Nhaát thieát trí, Trí nhaát thieát chuûng, chaáp Nieát-baøn, taát caû phaùp ñaáu tranh roái loaïn aáy ñeàu tieâu dieät heát, khoâng ñeå cho taêng tröôûng. LUAÄN: Nghe laø theo ôû beân Phaät hoaëc Boà-taùt,

hoaëc ngöôøi thuyeát phaùp khaùc maø nghe noùi Baùt-nhaõ Ba-la-maät, laø phaùp taïng cuûa möôøi phöông ba ñôøi chö Phaät. Nghe roài duøng söùc tin neân laõnh thoï, duøng söùc ghi nhôù neân duy trì, ñöôïc khí vò neân thöôøng ñeán vaâng thôø, hoûi han laõnh thoï neân thaân caän; thaân caän roài hoaëc xem vaên töï, hoaëc mieäng thoï ñoïc; vì thöôøng nhôù khoâng queân neân tuïng; tuyeân truyeàn cho ngöôøi chöa nghe neân goïi laø vì ngöôøi khaùc noùi; kinh saùch Thaùnh nhaân noùi thaúng khoù hieåu neân giaûi nghóa; quaùn caùc Phaät phaùp khoâng theå nghó baøn, vì coù taâm ñaïi bi ñoái vôùi chuùng sinh neân thuyeát phaùp; khoâng laáy taø kieán hyù luaän caàu Phaät phaùp, maø nhö yù chæ cuûa Phaät laø khoâng chaáp tröôùc neân noùi phaùp cuõng khoâng chaáp tröôùc, tröø boán ñieân ñaûo caùc taø öùc nieäm neân truù trong Boán nieäm xöù chaùnh öùc nieäm. Chæ vì ñöôïc ñaïo, khoâng vì hyù luaän neân goïi laø chaùnh öùc nieäm; chaùnh öùc nieäm laø coäi goác cuûa taát caû thieän phaùp, haønh giaû khi môùi vaøo tu taäp neân goïi laø chaùnh öùc nieäm; thöôøng tu ñöôïc thieàn ñònh, neân goïi laø tu. Coâng ñöùc ñôøi nay laø nhö tröôùc ñaõ noùi. Nay Thích-ñeà-hoaøn nhôn laïi hoûi coâng ñöùc ñôøi nay, ñoù laø giaùo hoùa chuùng sinh cho ñeán khieán chuùng sinh ñöôïc ba thöøa. Tröôùc noùi Baùt-nhaõ thu nhieáp ba thöøa, nay giaûi thích nghóa aáy. Theá neân noùi trong Baùt-nhaõ Ba-la-maät thu nhieáp naêm Ba-la- maät kia cho ñeán Trí nhaát thieát chuûng. Phaät aán khaû lôøi kia noùi laø muoán khieán ngöôøi tin. Ñöôïc coâng ñöùc ñôøi nay, oâng haõy nhaát taâm laéng nghe laø treân kia löôïc noùi coâng ñöùc ñôøi nay, nay Phaät muoán noùi roäng vieäc aáy, laø vieäc khoù tin trì, neân nhaát taâm laéng nghe. Laïi nöõa, nhaân nhoû quaû lôùn, khoù tin neân noùi haõy nhaát taâm laéng nghe. Ñeá-thích tuy tín thoï song ngöôøi khoâng bieát, neân noùi: Thöa vaâng Baïch Theá Toân! Baùt-nhaõ Ba-la-maät aáy, tuy khoâng theå phaù hoaïi, nhöng ngoân ngöõ ñeå tuyeân baøy thaät töôùng thì coù theå phaù; vì ngoân ngöõ phaù ngöôøi neân tín taâm chöa oån ñònh cuõng coù theå phaù, vì theá neân noùi hoaëc ngoaïi ñaïo Phaïm-chí ñi ñeán muoán phaù Baùt-nhaõ Ba-la-maät. Phaïm-chí, laø taát caû caùc ngoaïi ñaïo xuaát gia, neáu ngöôøi vaâng duøng

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 56 4

phaùp cuûa hoï cuõng goïi laø Phaïm-chí. Phaïm-chí yeâu ñaém phaùp cuûa hoï, nghe noùi phaùp thaät töôùng khoâng, khoâng tin neân muoán phaù. Ma hoaëc ma daân, nhö tröôùc ñaõ noùi. Ngöôøi taêng thöôïng maïn ñaây laø ñeä töû Phaät ñöôïc thieàn ñònh, chöa ñöôïc thaùnh quaû maø töï cho ñaõ ñöôïc. Ngöôøi aáy nghe noùi khoâng coù Tu- ñaø-hoaøn cho ñeán A-la-haùn, khoâng coù ñaïo, khoâng coù Nieát-baøn lieàn khôûi taêng thöôïng maïn, sinh taâm phaån noä muoán phaù phaùp thaät töôùng khoâng aáy. Do thaàn löïc Baùt-nhaõ Ba-la-maät aáy khieán aùc taâm kia lieàn tieâu dieät, troïn khoâng thaønh nguyeän. Nhö ngöôøi laáy tay ngaên caùi maâu nhoïn, chæ bò thöông tay maø caùi maâu khoâng bò gì. Vì sao? Vì Boà-taùt ñoái vôùi phaùp trong ngoaøi khoâng chaáp tröôùc. Chuùng sinh töø voâ thæ laïi thöôøng chaáp tröôùc phaùp trong ngoaøi neân khôûi leân ñaáu tranh. Boà-taùt boû choã chaáp tröôùc trong ngoaøi, töï mình an truù trong saùu Ba-la-maät, giaùo hoùa chuùng sinh khieán boû phaùp ñaáu tranh trong ngoaøi maø an laäp chuùng sinh nôi saùu Ba-la-maät. Do löïc

tu taäp phöôùc ñöùc voâ löôïng ñôøi neân goác ñaáu tranh saïch heát, tuy coù söï ñaáu tranh ñöa ñeán song cuõng chaúng theå ñöôïc deã daøng. Ví nhö con raén ñoäc muoán aên con eånh öông neân thöôøng röôït theo, khi ñeán choã coù caây thuoác Ma-kyø, raén nghe hôi thuoác ñoäc lieàn tieâu dieät. Ngöôøi aùc muoán haïi phaùp aáy cuõng nhö vaäy, muoán phaù hoaïi ngöôøi tu Baùt-nhaõ Ba-la-maät neân thöôøng theo doõi. Vì oai löïc cuûa Baùt-nhaõ Ba-la-maät neân chaát ñoäc saân nhueá, taø kieán lieàn tieâu dieät, coù ngöôøi ñöôïc haøng phuïc maø ñaéc ñaïo, coù ngöôøi laøm ñeä töû, coù ngöôøi trôû laïi boû ñi. Baùt-nhaõ Ba-la-maät aáy hay phaù kieát söû voâ minh, döùt taø kieán chaáp ñoaïn chaáp thöôøng, dieät ñöôïc caû taâm chaáp tröôùc naêm uaån cho ñeán Nieát-baøn, huoáng gì vieäc saân nhueá, taät ñoá maø khoâng dieät ñöôïc. Hoûi: Tröôùc ñaõ noùi ma vaø daân ma, ba loaïi ngöôøi muoán phaù hoaïi Baùt- nhaõ, sao nay coøn noùi laïi? Ñaùp: Phaät tröôùc kia noùi ba loaïi ngöôøi ñeán tìm dòp thuaän tieän khuûng boá, muoán laøm cho saàu naõo. Loaïi giöõa chöøng ñi ñeán khoâng vì naõo haïi ngöôøi maø chæ muoán phaù hoaïi Baùt-nhaõ Ba-la-maät. Vì khoâng theo yù nguyeän noù neân khoâng theå phaù ñöôïc. Ba loaïi ngöôøi ñeán sau tuy muoán sinh taâm phaù hoaïi, nhöng vöøa sinh taâm lieàn dieät. KINH: Laïi nöõa, Kieàu-thi-ca! Trong ba ngaøn ñaïi thieân theá giôùi, caùc trôøi Töù thieân vöông, Thích-ñeà-hoaøn nhôn, vua Phaïm-thieân cho ñeán trôøi A-ca-nò-tra thöôøng thuû hoä thieän nam töû, thieän nöõ nhaân aáy, laø ngöôøi hay thoï trì, cuùng döôøng, ñoïc tuïng, vì ngöôøi khaùc noùi, nhôù nghó ñuùng Baùt-nhaõ Ba-la-maät. Chö Phaät hieän taïi ôû möôøi phöông cuõng cuøng uûng hoä thieän nam töû, thieän nöõ nhaân aáy, laø ngöôøi hay nghe, thoï trì, cuùng döôøng, ñoïc

tuïng, vì ngöôøi khaùc noùi, nhôù nghó ñuùng Baùt-nhaõ Ba-la-maät. Thieän nam töû, thieän nöõ nhaân aáy phaùp baát thieän dieät, phaùp thieän chuyeån taêng, ñoù laø Thí Ba-la-maät chuyeån taêng, vì khoâng coù sôû ñaéc, cho ñeán Baùt-nhaõ Ba-la- maät chuyeån taêng, vì khoâng coù sôû ñaéc. Noäi khoâng chuyeån taêng cho ñeán voâ phaùp höõu phaùp khoâng chuyeån taêng, vì khoâng coù sôû ñaéc. Boán nieäm xöù cho ñeán Möôøi taùm phaùp khoâng chung chuyeån taêng, vì khoâng coù sôû ñaéc. Caùc Tam-muoäi, caùc moân Ñaø-la-ni, Nhaát thieát trí, Trí nhaát thieát chuûng chuyeån taêng, vì khoâng coù sôû ñaéc. Thieän nam töû, thieän nöõ nhaân aáy noùi ra moïi ngöôøi ñeàu tín thoï laøm baïn thaân kieân coá, khoâng noùi chuyeän voâ ích, khoâng bò saân nhueá che laáp, khoâng bò kieâu maïn, xan tham, taät ñoá che laáp. Ngöôøi aáy töï mình khoâng saùt sinh, daïy ngöôøi khoâng saùt sinh, taùn thaùn vieäc khoâng saùt sinh, cuõng hoan hyû taùn thaùn ngöôøi khoâng saùt sinh. Töï mình xa lìa vieäc khoâng cho maø laáy, cuõng daïy ngöôøi xa lìa vieäc khoâng cho maø laáy, taùn thaùn xa lìa vieäc khoâng cho maø laáy, cuõng hoan hyû taùn thaùn ngöôøi xa lìa vieäc khoâng cho maø laáy. Töï mình khoâng taø daâm, daïy ngöôøi khoâng taø daâm, taùn thaùn vieäc khoâng taø daâm, cuõng hoan hyû taùn thaùn ngöôøi khoâng taø daâm. Töï mình khoâng noùi doái, daïy ngöôøi khoâng noùi doái, taùn thaùn vieäc khoâng noùi doái, cuõng hoan hyû taùn thaùn ngöôøi khoâng noùi doái; noùi hai löôõi, noùi hung döõ, noùi khoâng lôïi ích cuõng nhö vaäy. Töï mình khoâng tham, daïy

ngöôøi khoâng tham, taùn thaùn vieäc khoâng tham, cuõng hoan hyû taùn thaùn ngöôøi khoâng tham; khoâng saân naõo, khoâng taø kieán cuõng nhö vaäy. Töï mình tu Thí Ba-la-maät, daïy ngöôøi tu Thí Ba-la-maät, taùn thaùn vieäc tu Thí Ba-la-maät, cuõng hoan hyû taùn thaùn ngöôøi tu Thí Ba-la-maät. Töï mình tu Giôùi Ba-la-maät, daïy ngöôøi tu Giôùi Ba-la-maät, taùn thaùn vieäc tu Giôùi Ba-la-maät, cuõng hoan hyû taùn thaùn ngöôøi tu Giôùi Ba-la- maät. Töï mình tu Nhaãn Ba-la-maät, daïy ngöôøi tu Nhaãn Ba-la-maät, taùn thaùn vieäc tu Nhaãn Ba-la-maät, cuõng hoan hyû taùn thaùn ngöôøi tu Nhaãn Ba- la-maät. Töï mình tu Taán Ba-la-maät, daïy ngöôøi tu Taán Ba-la-maät, taùn thaùn vieäc tu Taán Ba-la-maät, cuõng hoan hyû taùn thaùn ngöôøi tu Taán Ba-la-maät. Töï mình tu Thieàn Ba-la-maät, daïy ngöôøi tu Thieàn Ba-la-maät, taùn thaùn vieäc tu Thieàn Ba-la-maät, cuõng hoan hyû taùn thaùn ngöôøi tu Thieàn Ba-la-maät. Töï mình tu Baùt-nhaõ Ba-la-maät, daïy ngöôøi tu Baùt-nhaõ Ba-la-maät,

taùm thaùn vieäc tu Baùt-nhaõ Ba-la-maät, cuõng hoan hyû taùn thaùn ngöôøi tu Baùt-nhaõ Ba-la-maät. Töï mình tu noäi khoâng, daïy ngöôøi tu noäi khoâng, taùn thaùn noäi khoâng, cuõng hoan hyû taùn thaùn ngöôøi tu noäi khoâng, cho ñeán töï mình tu voâ phaùp höõu phaùp khoâng, daïy ngöôøi tu voâ phaùp höõu phaùp khoâng, taùn thaùn voâ phaùp höõu phaùp khoâng, cuõng hoan hyû taùn thaùn ngöôøi tu voâ phaùp höõu phaùp khoâng. Töï mình vaøo trong taát caû Tam-muoäi, daïy ngöôøi vaøo trong taát caû Tam-muoäi, taùn thaùn vieäc vaøo trong taát caû Tam-muoäi, cuõng hoan hyû taùn thaùn ngöôøi vaøo trong taát caû Tam-muoäi. Töï mình ñöôïc Ñaø-la-ni, daïy ngöôøi ñöôïc Ñaø-la-ni, taùn thaùn vieäc ñöôïc Ñaø-la-ni, cuõng hoan hyû taùn thaùn ngöôøi ñöôïc Ñaø-la-ni; töï mình vaøo Sô thieàn, daïy ngöôøi vaøo Sô thieàn, taùn thaùn vieäc vaøo Sô thieàn, cuõng hoan hyû taùn thaùn ngöôøi vaøo Sô thieàn, Nhò thieàn, Tam thieàn, Töù thieàn cuõng nhö vaäy. Töï mình vaøo trong taâm Töø, daïy ngöôøi vaøo trong taâm Töø, taùn thaùn vieäc vaøo trong taâm Töø, cuõng hoan hyû taùn thaùn ngöôøi vaøo trong taâm Töø; taâm Bi, Hyû, Xaû cuõng nhö vaäy. Töï mình vaøo Khoâng voâ bieân xöù, daïy ngöôøi vaøo Khoâng voâ bieân xöù, taùn thaùn vieäc vaøo Khoâng voâ bieân xöù, cuõng hoan hyû taùn thaùn ngöôøi vaøo Khoâng voâ bieân xöù; Thöùc voâ bieân xöù, Voâ sôû höõu xöù, Phi höõu töôûng phi voâ töôûng xöù cuõng nhö vaäy. Töï mình tu Boán nieäm xöù, daïy ngöôøi tu Boán nieäm xöù, taùn thaùn vieäc tu Boán nieäm xöù, cuõng hoan hyû taùn thaùn vieäc tu Boán nieäm xöù; Boán chaùnh caàn, Boán nhö yù tuùc, Naêm caên, Naêm löïc, Baûy giaùc phaàn, Taùm Thaùnh ñaïo phaàn cuõng nhö vaäy. Töï mình tu Tam-muoäi khoâng, voâ töôùng, voâ taùc, daïy ngöôøi tu Tam- muoäi khoâng, voâ töôùng, voâ taùc, taùn thaùn phaùp Tam-muoäi khoâng, voâ töôùng, voâ taùc, cuõng hoan hyû taùn thaùn ngöôøi tu, Tam-muoäi voâ töôùng, voâ taùc. Töï mình vaøo Taùm giaûi thoaùt, daïy ngöôøi vaøo Taùm giaûi thoaùt, taùn thaùn phaùp vaøo Taùm giaûi thoaùt, cuõng hoan hyû taùn thaùn ngöôøi vaøo Taùm giaûi thoaùt. Töï mình vaøo ñònh Chín thöù lôùp, daïy ngöôøi vaøo ñònh Chín thöù lôùp, taùn thaùn phaùp vaøo ñònh Chín thöù lôùp, cuõng hoan hyû taùn thaùn ngöôøi vaøo ñònh Chín thöù lôùp; töï mình tu Möôøi löïc Phaät, Boán ñieàu khoâng sôï, Boán trí voâ ngaïi, Ñaïi töø Ñaïi bi,

Möôøi taùm phaùp khoâng chung cuõng nhö vaäy. Töï mình tu phaùp khoâng sai laàm, töï mình tu phaùp thöôøng xaû, daïy ngöôøi tu phaùp khoâng sai laàm, phaùp thöôøng xaû, taùn thaùn vieäc tu phaùp

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 56 7

khoâng sai laàm, phaùp thöôøng xaû, cuõng hoan hyû taùn thaùn ngöôøi tu phaùp khoâng sai laàm, phaùp thöôøng xaû. Töï mình ñöôïc Trí nhaát thieát chuûng, daïy ngöôøi ñöôïc Trí nhaát thieát chuûng, taùn thaùn Trí nhaát thieát chuûng, cuõng hoan hyû taùn thaùn ngöôøi ñöôïc Trí nhaát thieát chuûng. Vò Boà-taùt ma-ha-taùt aáy tu Saùu Ba-la-maät coù coâng ñöùc boá thí ñeàu ñem cho chuùng sinh ñeå cuøng vôùi mình hoài höôùng ñeán Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc, vì khoâng coù sôû ñaéc; coù coâng ñöùc Trì giôùi, Nhaãn nhuïc, Tinh taán, Thieàn ñònh, Trí tueä ñeàu ñem cho chuùng sinh ñeå cuøng vôùi mình hoài höôùng ñeán Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc, cuõng vì khoâng coù sôû ñaéc. Thieän nam töû, thieän nöõ nhaân, khi tu Saùu Ba-la-maät nhö vaäy, nghó raèng: Ta neáu khoâng boá thí, seõ sinh vaøo nhaø ngheøo cuøng, khoâng theå thaønh töïu chuùng sinh, tònh coõi nöôùc Phaät, cuõng khoâng theå ñöôïc Trí nhaát thieát chuûng. Ta neáu khoâng trì giôùi, seõ sinh trong ba ñöôøng aùc, coøn khoâng ñöôïc thaân ngöôøi, huoáng gì thaønh töïu chuùng sinh, tònh coõi nöôùc Phaät, ñöôïc Trí nhaát thieát chuûng. Ta neáu khoâng tu nhaãn nhuïc, thì seõ bò caùc caên baïi hoaïi, saéc thaân khoâng ñaày ñuû, khoâng ñöôïc saéc thaân Boà-taùt ñaày ñuû ñeå chuùng sinh troâng thaáy chaéc chaén ñeán Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc, cuõng khoâng theå ñöôïc ñem saéc thaân ñaày ñuû thaønh töïu chuùng sinh, tònh coõi nöôùc Phaät, ñöôïc Trí nhaát thieát chuûng. Ta neáu giaûi ñaõi, khoâng theå ñöôïc ñaïo Boà-taùt, cuõng khoâng theå thaønh töïu chuùng sinh, tònh coõi nöôùc Phaät, ñöôïc Trí nhaát thieát chuûng. Ta neáu loaïn taâm, thì khoâng theå sinh caùc thieàn ñònh, khoâng theå duøng thieàn ñònh aáy thaønh töïu chuùng sinh, tònh coõi nöôùc Phaät, ñöôïc Trí nhaát thieát chuûng. Ta neáu voâ trí, thì khoâng theå ñöôïc trí phöông tieän, duøng trí phöông tieän vöôït qua Thanh-vaên, Bích-chi Phaät ñòa, thaønh töïu chuùng sinh, tònh coõi nöôùc Phaät, ñöôïc Trí nhaát thieát chuûng. Vò Boà-taùt laïi suy nghó: Ta khoâng neân thuaän theo xan tham ñeå khoâng ñaày ñuû Thí Ba-la-maät, khoâng neân thuaän theo phaïm giôùi ñeå khoâng ñaày ñuû Giôùi Ba-la-maät, khoâng neân thuaän theo saân nhueá ñeå khoâng ñaày ñuû Nhaãn nhuïc Ba-la-maät, khoâng neân thuaän theo giaûi ñaõi ñeå khoâng ñaày ñuû Taán Ba-la-maät, khoâng neân thuaän theo loaïn yù ñeå khoâng ñaày ñuû Thieàn Ba-la-maät, khoâng neân thuaän theo taâm si ñeå khoâng ñaày ñuû Baùt-nhaõ Ba- la-maät. Neáu khoâng ñaày ñuû Thí Ba-la-maät, Giôùi Ba-la-maät, Nhaãn Ba-la-

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 56 8

maät, Taán Ba-la-maät, Thieàn Ba-la-maät, Baùt-nhaõ Ba-la-maät, thì ta troïn khoâng theå böôùc ñeán Trí nhaát thieát chuûng. Nhö vaäy, thieän nam töû, thieän nöõ nhaân thoï trì, thaân caän, ñoïc tuïng, vì ngöôøi khaùc noùi, nhôù nghó ñuùng Baùt-nhaõ Ba-la-maät, cuõng khoâng xa lìa taâm Taùt-baø-nhaõ neân ñöôïc coâng ñöùc ñôøi nay

vaø ñôøi sau aáy. Thích-ñeà-hoaøn nhôn baïch Phaät raèng: Baïch ñöùc Theá Toân! Boà-taùt ma-ha-taùt aáy tu Baùt nhaõ Ba-la-maät, vì ñeå hoài höôùng Taùt-baø-nhaõ (Trí nhaát thieát chuûng) cuõng vì khoâng sinh taâm cao maïn. Phaät baûo Thích-ñeà-hoaøn nhôn: Kieàu-thi-ca! Theá naøo laø Boà-taùt ma- ha-taùt tu Baùt-nhaõ Ba-la-maät vì ñeå hoài höôùng ñeán taâm Taùt-baø-nhaõ, cuõng vì khoâng sinh taâm cao maïn? Thích-ñeà-hoaøn nhôn thöa: Baïch ñöùc Theá Toân! Boà-taùt neáu tu Thí Ba-la-maät theá gian, boá thí chö Phaät, Bích-chi Phaät, Thanh-vaên vaø caùc ngöôøi baàn cuøng, ngöôøi aên xin, ngöôøi ñi ñöôøng, vò Boà-taùt aáy vì khoâng laáy trí voâ sôû ñaéc laøm phöông tieän neân sinh taâm cao maïn; neáu tu Giôùi Ba-la-maät theá gian, noùi raèng ta tu Giôùi Ba-la-maät, ta coù theå ñaày ñuû Giôùi Ba-la-maät, vì khoâng laáy trí voâ sôû ñaéc laøm phöông tieän, neân sinh taâm cao maïn; noùi raèng ta tu Nhaãn Ba-la-maät, Taán Ba-la-maät, Thieàn Ba-la-maät, ta haønh Baùt-nhaõ Ba-la-maät, ta tu Baùt-nhaõ Ba-la-maät. Vì Baùt-nhaõ Ba-la- maät theá gian aáy khoâng laáy trí voâ sôû ñaéc laøm phöông tieän neân sinh taâm cao maïn. Baïch ñöùc Theá Toân! Boà-taùt khi tu Boán nieäm xöù theá gian, töï nghó raèng: Ta tu Boán nieäm xöù, ta ñaày ñuû Boán nieäm xöù. Vì khoâng laáy trí voâ sôû ñaéc laøm phöông tieän neân sinh taâm cao maïn. Ta tu Boán chaùnh caàn, Boán nhö yù tuùc, Naêm caên, Naêm löïc, Baûy giaùc phaàn, Taùm Thaùnh ñaïo phaàn; töï nghó raèng: Ta tu khoâng, voâ töôùng, voâ taùc Tam-muoäi, ta tu taát caû moân Tam-muoäi, ta seõ ñöôïc taát caû moân Ñaø-la-ni; ta tu Möôøi löïc Phaät, Boán ñieàu khoâng sôï, Möôøi taùm phaùp khoâng chung ; ta seõ thaønh töïu chuùng sinh, ta seõ tònh coõi nöôùc Phaät, ta seõ ñöôïc trí Nhaát thieát chuûng. Vì chaáp tröôùc toâi, ta, khoâng laáy Trí voâ sôû ñaéc laøm phöông tieän neân sinh taâm cao maïn. Baïch ñöùc Theá Toân! Boà-taùt ma-ha-taùt tu phaùp laønh theá gian chaáp tröôùc toâi, ta nhö vaäy neân sinh taâm cao maïn. Baïch ñöùc Theá Toân! Neáu Boà-taùt tu Baùt-nhaõ Ba-la-maät xuaát theá gian, khoâng chaáp coù ngöôøi thí, ngöôøi nhaän, vaät boá thí. Nhö vaäy, Boà-taùt ma-ha- taùt aáy tu Thí Ba-la-maät xuaát theá gian, vì ñeå hoài höôùng ñeán Taùt-baø-nhaõ neân cuõng khoâng sinh taâm cao maïn. Tu Giôùi Ba-la-maät, giôùi khoâng theå coù ñöôïc; tu Nhaãn Ba-la-maät, nhaãn khoâng theå coù ñöôïc; tu Taán Ba-la-maät,

taán khoâng theå coù ñöôïc; tu Thieàn Ba-la-maät, Thieàn khoâng theå coù ñöôïc; tu Baùt-nhaõ Ba-la-maät, Baùt-nhaõ khoâng theå coù ñöôïc; tu Boán nieäm xöù, Boán nieäm xöù khoâng theå coù ñöôïc, cho ñeán tu Möôøi taùm phaùp khoâng chung, Möôøi taùm phaùp khoâng chung khoâng theå coù ñöôïc; tu Ñaïi töø Ñaïi bi, Ñaïi töø Ñaïi bi khoâng theå coù ñöôïc, cho ñeán tu Trí nhaát thieát chuûng, Trí nhaát thieát chuûng khoâng theå coù ñöôïc. Baïch ñöùc Theá Toân! Nhö vaäy, Boà-taùt ma-ha-taùt tu Baùt-nhaõ Ba-la- maät vì ñeå hoài höôùng ñeán Taùt-baø-nhaõ, cuõng vì khoâng sinh taâm cao maïn. LUAÄN: Noùi ra ngöôøi ñeàu tín thoï laø, Boà-taùt aáy thöôøng laøm cho phaùp baát thieän döùt, phaùp thieän taêng, ñoù laø Thí Ba-la-maät cho ñeán Trí nhaát thieát chuûng. Ngöôøi aáy tu taäp phöôùc ñöùc, trí tueä neân coù ñaïi oai ñöùc, giaû söû coù noùi doái maø ngöôøi coøn ñeàu tín thoï, huoáng gì noùi thaät! Baïn

thaân kieân coá laø, ngöôøi aáy ñoái vôùi chuùng sinh coù taâm Töø-bi saâu xa, huoáng gì baïn thaân ñoái vôùi ta coù ích! Boà-taùt aáy öa daïy Phaät ñaïo, bieát thaân mieäng voâ thöôøng neân khoâng noùi lôøi voâ ích. Vì thieän phaùp taêng tröôûng neân caùc phieàn naõo saân nhueá khoâng theå che taâm. Haønh giaû nghó raèng: Kieát söû tuy khôûi leân song nhôø coù trí tueä tö duy neân khoâng ñeå cho noù che taâm; kieát söû neáu khôûi leân thì ñôøi nay chaúng laønh, ñôøi sau chaúng laønh, trôû ngaïi Phaät ñaïo. Giaû söû taâm khôûi kieát söû thì cuõng khoâng khôûi khaåu nghieäp; giaû söû khôûi khaåu nghieäp thì cuõng khoâng khôûi thaân nghieäp; giaû söû khôûi thaân nghieäp thì cuõng khoâng ñi ñeán ñaïi aùc nhö ngöôøi phaøm phu. Laïi, Boà-taùt aáy tuy ti tieän queâ heøn, song nhôø tu thaéng phaùp neân ñöôïc ôû trong haïng ngöôøi thaéng hôn. AÁy laø coâng ñöùc ñôøi nay. Ngöôøi aáy raát öa thieän phaùp, coù theå caàu Boán chaùnh haønh ñoái vôùi thieän phaùp, haøng Nhò thöøa khoâng theå ñaày ñuû Boán chaùnh haønh, vì khoâng öa saâu thieän phaùp. Boán chaùnh haønh laø töï mình khoâng saùt sinh, töø-bi ñoái vôùi taát caû; vì raát ñöôïc lôïi ích cuõng khoâng daïy ngöôøi saùt sinh; töø-bi laø phaùp cuûa caùc baäc Thaùnh hieàn, neân thöôøng taùn thaùn. Boà-taùt aáy thöôøng muoán khieán moïi ngöôøi ñöôïc vui neân thaáy ngöôøi khoâng saùt sinh thì vui möøng öa thích, cho ñeán Trí nhaát thieát chuûng cuõng nhö vaäy. Boán chaùnh haønh treân ñaõ noùi roäng. Nay löôïc noùi coâng ñöùc toång nhieáp trong saùu Ba-la-maät, ñöôïc quaû baùo cho chuùng sinh cuøng höôûng. Boà-taùt chöa vaøo chaùnh vò neân caùc phieàn naõo chöa heát, hoaëc coù khi khôûi caùc phieàn naõo, xan tham v.v... Khi aáy Boà-taùt neân suy nghó, can daùn duï daãn taâm mình raèng: Neáu khoâng boá thí thì ta maát boán vieäc coâng ñöùc, ñoù laø thaân sau sinh vaøo choã baàn cuøng, baàn cuøng neân töï mình khoâng ñöôïc lôïi ích neân laøm sao lôïi ngöôøi! Neáu khoâng lôïi ngöôøi thì khoâng theå

thaønh töïu chuùng sinh; khoâng theå thaønh töïu chuùng sinh neân cuõng khoâng theå tònh coõi nöôùc Phaät. Vì sao? Vì chuùng sinh coù thanh tònh thì theá giôùi môùi thanh tònh. Neáu khoâng ñaày ñuû caùc vieäc nhö vaäy, thì laøm sao ñöôïc Trí nhaát thieát chuûng? Noùi toùm laïi, khoâng laáy trí voâ sôû ñaéc laøm phöông tieän thì tuy tu Saùu Ba-la-maät, beân trong cuõng khoâng theå lìa ngaõ taâm. Beân ngoaøi chaáp thuû caùc töôùng, raèng ta laø ngöôøi cho, kia laø ngöôøi nhaän, ñaây laø vaät cho. Do nhaân duyeân aáy neân khoâng theå ñi ñeán Phaät ñaïo; traùi vôùi ñaây, aáy laø coù phöông tieän. Hoûi: Ba-la-maät theá gian, chaúng phaûi laø chaùnh ñaïo, sao Phaät ñem noùi trong Baùt-nhaõ Ba-la-maät? Ñaùp: Ñaây laø cöûa ban ñaàu cuûa haønh giaû, töông tôï vôùi chaùnh ñaïo, neân tröôùc tu phaùp töông tôï sau môùi ñöôïc chaùnh ñaïo.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.